

ΤΗ Ζ' ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΜΑΪΟΥ

Μνήμη τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας, ἐπὶ Κωνσταντίου Βασιλέως, υἱοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΝ

Εἰς τὸ Κυριε ἐκέκραξα, ψάλλομεν Στιχηρὰ Προσόμοια τῆς Ἑορτῆς γ' καὶ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ γ'.

Στιχηρὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ

Ἦχος δ'

Ὁ ἐξ ὑψίστου κληθεῖς

Σήμερον χαίρει πιστῶν πληθὺς ἡ θεία, φαίνει γὰρ οὐράνιος Σταυρὸς ἐν πέρασι, λάμπει αἰθὴρ φῶς ἀπρόσιτον, ἀπὸ ἀγάξει, καὶ γῆς τὸ πρόσωπον ὠραϊζεται, μέλπει θείοις ἄσμασιν ἡ Ἐκκλησία Χριστοῦ, σέβει τιμῶσα τὸν ἄνωθεν, αὐτὴν φρουροῦντα, Σταυρὸν τὸν θεῖον καὶ ὑπερθαύμαστον, οὗ τῆς δυνάμει κραταιούμενοι, τῷ Δεσπότη προσέλθωμεν κρίζοντες, εἰρηνεῦσαι τὸν κόσμον, καὶ φωτίσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τιμιωτάτη ὡς κλίμαξ καθωράθη, σήμερον ὁ πάντιμος Σταυρὸς καὶ ἔνδοξος, ἀπὸ τῆς γῆς πρὸς οὐράνια, μετάγων πίστει, τοὺς ἀδιστάκτω τοῦτον γεραίροντας, Χαίρει ἔθνη ἅπαντα, θερμῶς προστρέχοντα, τῷ βαπτισμῷ καὶ ἀγάλλεται καὶ Ἐκκλησίας, νυμφοστολεῖται μορφή ἡ ἔνθεος, ὃν γὰρ συγκρύπτειν ἐγκατέσπευδον, Ἰουδαῖοι ἐξ ὑψους αἰθέριος, καταυγάζει καὶ σώζει, τοὺς πιστῶς αὐτῷ προστρέχοντας.

Ἀγαλλιάσθω ἡ κτίσις καὶ σκιρτάτω, σήμερον γὰρ ἤστραψε Σταυρὸς ἐν πέρασιν, ἐξ οὐρανοῦ τὰ ἐπίγεια, καταφωτίζων καὶ συνημμένα δεικνὺς τὰ ἄμικτα, Σήμερον συγχαίρουσι χοροὶς Ἀγγέλων βροτοί, τὸ γὰρ διεῖργον μεσότοιχον, Σταυρῷ ἡρμένον, εἰς ἐν τὰ πάντα σαφῶς συνήγαγεν, ὅθεν προλάμπων ὑπὲρ ἥλιον, πᾶσαν κτίσιν φαιδρύνει τῆ χάριτι, καὶ λαμπρύνει καὶ σώζει, τοὺς πιστῶς αὐτὸν γεραίροντας.

Δόξα... Ἦχος πλ. β'

Ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δόξαν σου Κύριε, τὸ φοβερὸν τοῦ Σταυροῦ σου σημεῖον, καὶ ἡ γῆ ἅπασα μετὰ φόβου προσεκύνησεν, ἡμεῖς δὲ δοξολογοῦντες, εὐχαρίστως σοὶ βοῶμεν, Θεὸς ὢν ἀπαθής, σαρκὶ παθεῖν δι' ἡμᾶς, ἐκουσίως κατεδέξω, διὸ σῶσον λαόν, ὃν περιεποιήσω οἰκείῳ αἵματι.

Καὶ νῦν... Τῆς Ἑορτῆς

Εἰς τὸν Στίχον, Στιχηρὰ τῆς Ἑορτῆς.

Ἀπολυτίκιον τοῦ Σταυροῦ

Ἦχος α'

Τοῦ Σταυροῦ σου ὁ τύπος νῦν ὑπὲρ ἥλιον ἔλαμψεν, ὄνπερ ἐξ ὄρους ἀγίου, τόπω Κρανίου ἐφήπλωσας, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ σου Σῶτερ ἰσχὺν ἐτράνωσας, διὰ τούτου κρατύνας καὶ τοὺς πιστοὺς Βασιλεῖς ἡμῶν, οὓς καὶ περισώζε διαπαντὸς ἐν εἰρήνῃ, πρεσβεΐαις τῆς Θεοτόκου Χριστὲ ὁ Θεός, καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Καὶ τῆς Ἑορτῆς

Τὰ λοιπά, ὡς σύνηθες, καὶ Ἀπολυσις.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΟΝ

Μετὰ τὴν συνήθη Στιχολογίαν, Καθίσματα τῆς Ἑορτῆς, οἱ Κανόνες τῆς Ἑορτῆς, καὶ τοῦ τιμίου Σταυροῦ.

Ὁ Κανὼν τοῦ Σταυροῦ

Ἰωάννου Μοναχοῦ

Ὦδὴ α' Ἦχος δ' Ἄρματα Φαραῶ

Ἐφαναὺς ἐπὶ γῆς, τὰς ἀκτῖνας τοῦ Σταυροῦ, ἐν ᾧ τὸν διάβολον καταβαλῶν, τῶν ἀνθρώπων ἔσωσας, τὸ γένος Κύριε, διὸ ὑμνοῦμεν τὴν δόξαν σου.

Γεύσεως ἀπειθοῦς, τῷ Σταυρῷ ὁ Λυτρωτὴς, ἔλυσε τὸ δέλεαρ, τῆ τοῦ Πατρὸς εὐδοκία, Ἄσωμεν αὐτῷ ἄσμα καινόν, ὅτι ἐνδόξως δεδόξασται.

Σκῆπτρον νικοποιόν, κατεφύτευσας Χριστέ, ζωῆς ξύλον ἄχραντον, ὡς ἐν Ἐδέμ τὸν Σταυρόν σου, ὡς φωτοειδῆς ἐξέλαμψεν, ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον.

Θεοτοκίον

Ἦν πὲρ τῶν Προφητῶν, προεώρακε χορός, ὡς πύλην οὐράνιον, καὶ ἀκατάφλεκτον βᾶτον, σὲ Παρθενομήτορ ἄχραντε, Θεὸν τεκοῦσαν ἔγνωμεν.

Ὦδὴ γ' Τόξον δυνατῶν ἠσθένησε

ὥσπερ θυρεῶ φραττομεθα, τῷ τοῦ ἀηττήτου σου Σταυροῦ τύπῳ Δέσποτα, ὃν μὴ φέρων ὁ ἀπευκταῖος, δραπετεύει τῶν δαιμόνων ἐσμός.

Πάντας ὁ Σταυρός σου ἠΰφρανε, τοὺς ἐσταυρωμένον σὲ Θεὸν καταγγέλλοντας, ὃς ἐκλάμπρω καὶ ἀπροσίτῳ, ὠραιότητι ἐξέλαμψε.

Χαίροις ᾧ Σταυρὲ πανάγιε, ὅτι σου ὁ τύπος ὑπὲρ ἡλίον ἤστραψε, καὶ τὴν πλάνην πᾶσαν διώξας, τοὺς πιστοὺς ἡμᾶς ἐφώτισε.

Θεοτοκίον

Χαῖρε Μῆτερ ἀπειρόγαμε, ἡ τὸν Θεὸν Λόγον ἐν γαστρὶ σου χωρήσασα, καὶ τεκοῦσα σαρκακωμένον, ὡς Θεὸν ὁμοῦ καὶ ἀνθρώπων.

Ὁ Εἰρμός

«Τόξον δυνατῶν ἠσθένησε, καὶ οἱ ἀσθενοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν, διὰ τοῦτο ἐστερεώθη, ἐν Κυρίῳ ἡ καρδία μου».

Κοντάκιον τῆς Ἑορτῆς

Εἶτα Κάθισμα τοῦ τιμίου Σταυροῦ.

Ἦχος δ' Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ

Ὁ διανοίξας οὐρανοὺς κεκλεισμένους, ἐν οὐρανῷ περιφανεῖς τὰς ἀκτῖνας, ἐπὶ τῆς γῆς ἀνέτειλεν ὁ ἄχραντος Σταυρός, ὅθεν οἱ τὴν ἔλλαμψιν, τῆς αὐτοῦ ἐνεργείας, δεξάμενοι πρὸς ἄδυτον, ὀδηγούμεθα φέγγος, καὶ ἐν πολέμοις ἔχομεν αὐτόν, ὄπλον εἰρήνης, ἀήττητον τρόπαιον.

Καὶ τῆς Ἑορτῆς

Ὦδὴ δ' Εἰσακήκοα Κύριε

Μυστικῶς μὲν πρὶν, καὶ αἰσθητῶς δὲ σήμερον, κατηγάϊσας Χριστέ, τοῦ ἀχράντου σου Σταυροῦ τὸν τύπον.

Τὸ παράνομον τῶν θεοκτόνων τολμημα, σταυροτύπῳ σου Σωτήρ, ἐθριάμβευσας φωτὶ οἰκτίρμον.

Ἐβεβαίωσας Χριστιανῶν τὸ θρήσκευμα, τῷ ἀύλῳ σου φωτὶ, τὸν Σταυρὸν ἡμῖν Χριστέ χαράξας.

Θεοτοκίον

Μήτηρ ἄχραντε, εὐλογημένη Δέσποινα, ὄν ἐκύησας Θεόν, ταῖς λιταῖς σου ἐξιλέωσαι ἡμῖν.

Ὦδὴ ε'

Ὁ τοῦ φωτὸς διατημέξας

Θανατηφόρον τὸ ξύλον, ὁ Σταυρὸς ζωηφόρος, τοῖς τῆς Ἐδέμ ἀποίκους ἐδείχθη Χριστέ, ἔνοικον αὐθις, διὰ κακούργου τὸν Ἀδὰμ ἐργασάμενος.

Ὁ ὑποστήσας τῷ λόγῳ, τὸ πρωτόκτιστον σέλας, ὡς Υἱὸν Πατὴρ φωταυγῆ τὸν Σταυρόν, νῦν διαγράφει, τῷ σταυρωθέντι μαρτυρῶν τὴν θεότητα.

Ἐν τῷ φωτὶ τῷ ἀδύτῳ, τὸ ὑπέρτατον φάος, ἐν τῷ Πατρὶ ὀψόμεθα πίστει Χριστέ, σὲ τὸν Υἱὸν καὶ σοῦ τὸ Πνεῦμα, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἔλλαμνον.

Θεοτοκίον

Ἐν τῷ ὠδίνειν σὲ Κόρη, τὰ μητέρων οὐκ ἔγνωσ, ὑπερφυῶς ἐπεὶ συλλαβοῦσα Θεόν, τέτοκας σαρκί, διὸ πάντες εὐσεβῶς σὲ δοξάζομεν.

Ὦδὴ ς'

Ἐν τῷ θλίβεσθαί με

Τὸν Σταυρόν ἐκλάμπεις, πέρασι Χριστέ ὁ Θεός, καὶ ἐφώτισας δέ, δι' αὐτοῦ τοὺς ἀνυμνούντάς σε.

Καλυπτέτωσαν μὲν, τὸ ὄμμα οἱ παράνομοι, τοῦ Σταυροῦ τὸ κάλλος, ἐξαστράπττον γὰρ οὐ φέρουσιν.

Ἐντροφάτωσαν δέ, τῇ αἴγλῃ τοῦ ἀχράντου Σταυροῦ, οἱ Θεὸν εἰδότες, τὸν ἐν ξύλῳ προσπαγέντα σαρκί.

Θεοτοκίον

Ἡ Θεὸν τεκοῦσα, Παρθένε ἀπειρόγαμε, ὑπὲρ ἡμῶν μὴ παύση, τὸν Υἱὸν σου ἱκετευοῦσα.

Ὁ Εἰρμὸς

«Ἐν τῷ θλίβεσθαί με, ἐβόησα πρὸς Κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου, ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου».

Κοντάκιον Ἦχος πλ. δ'

Ὡ τρισμακάριστε Σταυρὲ καὶ Πανσεβάσμιε, σὲ ἀνυμνῶν καὶ προσκυνῶν νῦν ἀγιάζομαι, ἐν ᾧ Χριστὸς ἀνυψούμενος κόσμον ἔσωσεν, ἀλλὰ πρόφθασον καὶ σῶσον τὴ δυνάμει σου, καὶ παντοίων μὲ κινδυνῶν ἐλευθέρωσον, ἵνα κράζω σοί, Χαῖρε Ξύλον μακάριον.

Ὁ Οἶκος

Ἄνοιξόν μου τὸ στόμα, Βασιλεῦ τῶν αἰώνων, καταύγασόν μου τὸν νοῦν καὶ τὰς φρένας, καὶ ἀγίασον μου τὴν ψυχὴν, ἵνα ὑμνήσω Λόγε τὸ σεπτὸν ξύλον σου, κατὰπεμψον τὸ Πνεῦμά σου καὶ δίδαξον με, ἵνα πόθῳ κραυγάζω.

- Χαῖρε, Σταυρὲ οἰκουμένης δόξα, χαῖρε, Σταυρὲ Ἐκκλησίας κράτος.
- Χαῖρε, ἱερέων προπύργιον ἄσειστον, χαῖρε, βασιλέων διάδημα τίμιον.
- Χαῖρε, σκῆπτρον τοῦ παντάνακτος Δημιουργοῦ τοῦ παντός, χαῖρε, ὅτι κατεδέξατο προσπαγήναί σοι Χριστός.
- Χαῖρε, τῶν θλιβομένων παραμύθιον μέγα, χαῖρε, τῶν ἐν πολέμοις τὸ ἀήττητον ὄπλον.
- Χαῖρε, Σταυρε, Ἀγγέλων εὐπρέπεια, χαῖρε, Σταυρέ, πιστῶν ἢ ἀντίληψις
- Χαῖρε, δι' οὗ κατεπόθη ὁ Ἄδης, χαῖρε, δι' οὗ ἐξανέστημεν πάντες.
- Χαῖρε, Ξύλον μακάριον.

Σ υ ν α ξ ἄ ρ ι ο ν

Τῇ Ζ' τοῦ αὐτοῦ μηνός, τὴν ἀνάμνησιν ἐορτάζομεν τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἐπὶ Κωνσταντίου Βασιλέως, υἱοῦ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ Κυρίλλου Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων.

Στίχοι

- Σταυροῦ παγέντος, ἡγίασθη γῆ πάλαι.
- Καὶ νῦν φανέντος, ἡγίασθη καὶ πόλος.
- Ἐβδομάτῃ Σταυροῖο τύπος πόλῳ ἀμπετανύθη.

Τὴ αὐτὴ ἡμέρα, Μνήμη τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος Ἀκακίου.

Στίχοι

- Εἶπερ τις ἄλλος, ἐν χορῶ τῶν Μαρτύρων,
- Κάλιστος Ἀκάκιος ἐκτμηθεὶς ξίφει.

Τὴ αὐτὴ ἡμέρα, Μνήμη τῆς ἀθλήσεως τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος Κοδράτου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

Στίχοι

- Ζωμοὺς χύτρας σῆς τοὺς ἰδρώτας, Κοδράτε,
- Ἄλατι τμηθεὶς αἱμάτων παραρτύεις.

Τὴ αὐτὴ ἡμέρα, Μνήμη τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν καὶ Ὁμολογητοῦ Ἰωάννου τοῦ Ψυχαῖτου.

Στίχοι

- Ψυχῆς μόνης σὺ τὴν σχέσιν φέρων Πάτερ,
- Ψυχαῖτης κέκλησαι ἐνδίκως μάκαρ.

Τὴ αὐτὴ ἡμέρα, Μνήμη τῆς ἀθλήσεως τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος Μαξίμου.

Στίχοι

- Λίθοις ἐπιβάς Μάξιμος μεγαλόνοτος,
- Ἀνήλθε χαίρων οὐρανοῦ εἰς τὸ πλάτος.

Ταῖς αὐτῶν ἀγίαις πρεσβείαις, ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ὦδὴ ζ'

Ὁ διασώσας ἐν πυρὶ

Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ, ἥλιος μεσοῦσης ἡμέρας, ὃν καθορῶν ὁ αἰσθητός, τὰς ἀκτῖνας συνέστειλεν ἥλιος, ὑπερύμνητε Κύριε, ὁ Θεὸς ὁ τῶν Πατέρων εὐλογητός εἶ.

Ὁ τῷ θεόπτη ἐν πυρὶ, πάλαι ὀμιλήσας καὶ γνόφω, σταυροφανεῖ δὲ ἀστραπή, ὡς Θεὸς δοξαζόμενος σήμερον, ὑπερύμνητε Κύριε, ὁ Θεὸς ὁ τῶν Πατέρων εὐλογητός εἶ.

Τὸ ἐκ φωτὸς καὶ ἐν φωτί, φῶς συναϊδίως ἐκλάμπων, καὶ τῷ ἀχράντῳ σου φωτί, τοῦ Σταυροῦ σου δοξάσας τὸ τρόπαιον, ὑπερυμνήτε Κύριε, ὁ Θεὸς ὁ τῶν Πατέρων εὐλογητός εἶ.

Θεοτοκίον

Τὴν ἀλοχεύτως ἐν γαστρὶ, καὶ ὑπερφυῶς δεξαμένην, τὸν ἀναλλοίωτον Θεόν, εὐσπλαγχνία βροτοῖς ὀμιλήσαντα, εὐσεβῶς ἀνυμνήσωμεν, ὡς Μητέρα τοῦ Ὑψίστου εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὦδὴ η'

Τὸν ἐν μορφῇ Ἀγγέλου

Τὸν ἐπὶ θρόνου δόξης ὄραθέντα, καὶ ἐν ξύλῳ Σταυροῦ καθηλωθέντα, οὐσία σαρκός, ὑμνεῖτε Παῖδες, Ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Τὸν ἐν φωτί ἀχράντῳ τυπωθέντα, καὶ ἐκλάμπαντα Σταυρὸν ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον, ὑμνεῖτε Παῖδες, Ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Δοξολογοῦντες ἓνα τῆς τριάδος, τὸν τῆ αἴγλη τοῦ Σταυροῦ τὴν οἰκουμένην φωτίσαντα, ὑμνεῖτε Παῖδες, Ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον

Τὴν ἀπορρήτῳ λόγῳ συλλαβοῦσαν, καὶ τεκοῦσαν τὴν χαρὰν τῆ οἰκουμένη, Χριστὸν τὸν Θεόν, ὑμνεῖτε Παῖδες, Ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας

Ὁ Εἰρμός

«Τὸν ἐν μορφῇ Ἀγγέλου ὄραθέντα, ἐν καμίνῳ τοῦ πυρὸς τοῖς ὑμολόγοις, Χριστὸν τὸν Θεόν, ὑμνεῖτε Παῖδες, Ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας».

Ὡδή θ'

Λίθος ἀχειρότμητος

Ὁ πάλαι πυρί τε καὶ γνώφω, τῷ ἀπειθεῖ νομοθετήσας, νὺν τῷ πιστοτάτῳ σου λαῶ, τὸν τοῦ Σταυροῦ σου τύπον διέγραψας, ὑπὲρ φωστήρας λάμποντα, ὃν ἐπαξίως μεγαλύνομεν.

Ἐπένθησε ζόφω ἢ κτίσις, τῶν σταυρωσάντων σὲ τὴν τολμαν, νὺν εὐπρεπεστάτῳ δὲ φωτί, ὁ ζωηφόρος λαμπρῶς Σταυρός σου Χριστέ, τῆς Ἐκκλησίας ἔδειξε, τὴν κεκρυμμένην ὠραιότητα.

Ἐκ σοῦ τὰς ἐλπίδας ἀνάψας, ὁ περιούσιος λαός σου, σοὶ πρὸς ἰκεσίαν τὸν Σταυρόν, Καὶ τὸ φρικτόν σου αἷμα προβάλλεται, ἀλλ' εὐμενῶς ἐπίνευσον, πρὸς τὴν ἡμῶν Παντάναξ λύτρωσιν.

Θεοτοκίον

Φώτισον ἡμᾶς ἢ τεκοῦσα, φῶς τὸ ἀπρόσιτον Παρθένε, ἔμπλησον ἡμᾶς εὐφροσύνης, καὶ θυμηδίας καὶ θείας γνώσεως, τοὺς καθαρὰ καρδία σε, εὐσεβοφρόνως μακαρίζοντας.

Ὁ Εἰρμός

«Λίθος ἀχειρότμητος ὄρους, ἐξ ἀλαξεύτου σου Παρθένε, ἀκρογωνιαῖος ἐτμήθη, Χριστὸς συνάψας τὰς διεστώσας φύσεις, διὸ ἐπαγαλλόμενοι, σὲ Θεοτόκε μὲ γαλύνομεν».

Ἐξαποστειλᾶριον

Σταυρός, ὁ φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης, Σταυρός, ἡ ὠραιότης τῆς Ἐκκλησίας, Σταυρός, βασιλέων τὸ κραταίωμα, Σταυρός, πιστῶν τὸ στήριγμα, Σταυρός, Ἀγγέλων ἡ δόξα, καὶ τῶν δαιμόνων τὸ τραῦμα.

Καὶ τῆς Ἑορτῆς

Εἰς τὸν Στίχον, Στιχηρὰ τῆς Ἑορτῆς.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν, ζήτηὶ τὴν Ἀκολουθίαν τῆς ἰδ' Σεπτεμβρίου, ἡγουν Ἀπόστολον, Εὐαγγέλιον, καὶ Κοινωνικὸν σταυρώσιμον.